

3 BÖNDAGEN 1857 OTTESÅNG

<sida1> 3dje Bördagens ottesångs Text (1857) finnes Upteknad uti Konung Davids 103 Psalm och 18de vers, hvarest orden äro så lydande: "Herrans nåd varar ifrån evighet till Evighet, öfver dem som honom frukta och Hans rättfärdighet intill barnabarn. när dem, som hans förbund hålla.

I anledning af denna vår Uplästa heliga Text skole vi korteligen besinna uti hvilket själa tillstånd menniskan kan känna, att Gud är nådig. 1. Gud är nådig emot dem som honom frukta, 2. Gud är nådig emot dem, som hålla hans <sida2> [<hans> [upprepning](#)] förbund. (Votum).

När konung David sjöng den Psalmen hvarifrån dagens Text är tagen, tyckes han hafva känt Guds nåd, men den kännbara nåden hade han icke alltid i sitt hjerta ty han var stundom bedröfvad, stundom var uti en djup sorg, stundom låg han och jämrade sig i Samvets qual. Men då den sorg, som är efter Guds sinne verkar bättring till salighet, så är ock denna sorg en verkan af Guds förekommande Nåd, äfven som Samvetsqual, är en högre grad af syndasorg verkad af den Helige anda. Men det <sida3> är just sådana omväxlingar uti en christens känslor, som verlden kallar för galenskap; då en människa har en sorg, som är efter Guds sinne, då säger verlden: han grubblar. När en människa ligger i Samvets qual, då säger verlden, han är besatt af onda andar. När en botfärdig syndare slår sig för sitt bröst ock sukkar liksom den botfärdige publicanen, då säger verlden: Dessa Skrymtare sukka <sida4> som kreatur. Djefvulen och hans drabanter kunna icke tåla publikanens och syndares sukkande. Derföre blef också David föraktad och hatad af sina fiender emedan han blef trött af sukkande, när han var i syndasorgen. Lärjungarne greto och jämrade sig, efter Frälsarens död, men verlden fröjdades; Luther var ängslig och grubblade länge, innan fick känna att Gud var nådig. Men just sådant folk är det, som få känna nåden <sida5> [<nåden> [upprepning](#)] i sitt hjerta, nemligen David, som sukkade och var i Samvets qual, Lärjungarne, som Greto och jämrade sig och Luther, som grubblade. Alla dessa, som verlden ansett för tokiga, galningar, svärmäre och villoandar, sådana har Gud utvalt, och de hafva fått känna nådens sötma i sitt hjerta. Men hvad känna de andra, som ingen bättring [<bättring> [upprepning](#)] behöfva; Hvad känna Christendomens fiender. De känna sorg när de mista sina kreatur, men annars glädja de sig, när en christen kommer på fall. Detta enligt frälsarens egna ord: I skolen gråta och jämra Eder <sida6> Men verlden skall glädjas, nemligen öfver Frälsarens död skall verlden glädjas; detta är ett kännemärke på Jesu Lärjungar, att de gråta och jämra sig öfver Frälsarens död. När de känna i sitt hjerta att Frälsaren är Död, då skola Lärjungarne gråta och jämra sig, men verlden är riktigt glad öfver Frälsarens död. verlden fröjdar sig öfver christendomens förfall, hvilket betyder att Christus är död i de christnas hjertan. När menniskan blir Ijum och likgiltig i sin christendom då är det ett tecken, att Christus är död och begrafven uti den döda Trons graf. Första tecknet till andeligt lif begynner med väckelsen, ångern, och syndasorgen, och dermed <sida7> följer en kännbar fruktan för Gud. Ty den sorglösa hopen fruktar hvarken för Gud eller djefvulen. Luther kände en stor fruktan för Guds vrede, när han var i väckelsen; han kände till och med, att han hatade Guds stränga rättfärdighet;

3 BÖNDAGEN 1857 OTTESÅNG

men huru mången är det nu, som fruktar för Guds vrede? Om den sorglösa hopen skulle frukta för Guds vrede, så skul[le] densamma börja att lefva helt annorlunda. Krögaren skulle d[å] hålla ut <sida8> sitt brennvin på marken; dringaren skulle spotta i glaset, horan skulle gömma eller sälja bort sin grannlåt, tjufven skulle bära till baks allt stulet gods, svärjaren skulle börja att hålla bön, kortspelaren skulle bränna opp kortleken. Men det ser icke så ut, som skulle den sorglösa hopen nu mera bry sig om Gud, eller Evigheten, fastän Gud straffar med hunger och dyr tid, tyckes det icke vara mången som tänker <sida9> på sin förra lefnad, huru den oskattbara Nådens tid har blifvit missbrukat, och förspild, uti fylleri, dryckenskap, otucket, flärd och högfärd, och syndiga tidsfördrif uti allehanda onyttigt snack och prat. Nu heter det i dagens Text, att Herr[en] är Nådig emot dem som honom frukta. Alltså kan han icke vara nådig emot dem, som honom hata, och ingen fruktan hafva hvarken för Gud, eller djefvulen, hvarken för döden eller Domen. <sida10> Herrans fruktan var alltså det första, som David framställer såsom ett villkor för ernående af Guds nåd. Ty David kände en stor fruktan för Gud, när han hade syndat och illa gjort och denna fruktan för Gud, är alltid ett tecken till ett bättre, ehuru blotta fruktan icke är denna sanna Christendomens väsende. Men Davids och Luthers erfarenheter bevisa, att fruktan för Guds vrede är alltid bättre <sida11> än ingen fruktan. Den som blifvit alfvarligen väckt ur syndasömnen kan icke undvika denna fruktan, om också fruktan blott icke är den sanna christendomens väsende, Men den bereder människans hjerta att emottaga Nåden. Fruktan för Guds vrede gör människan angelägen, att söka försona sig med Gud: men den som ingen fruktan har, han bryr sig icke om försoningen. <sida12> Han tror icke att Gud kan förtörnas eller vredgas; och ofta är det så, att den som spottar sin skapare midt i ansiktet, han inbillar sig vara Guds bästa vän. Luther kände sin fiendskap till Gud, och äfven Paulus fick känna efteråt, att han varit en Guds fiende, när han förföljde de christna. Men den sorglösa hopen vet sig alldrig <sida13> hafva varit en Guds fiende. Det ser man af Frälsarens ord: de som dräpa Christi Lärjungar mena sig göra Gudi en tjenst dermed. Så mycket har djefvulen förblindat de otrognas sinnen, att de mena sig vara Guds bästa vänner, när de dräpa Christi Lärjungar och denna verldenes Gud skall nog belöna dem i en annan verld derest de icke liksom Paulus få se sin blindh[et.] <sida14>

2. Gud har lofvat sin Nåd åt dem, som Hans förbund hålla. Gud gjorde ett förbund med Noach, och hans Efterkommande, men de höllo icke förbundet, ty efter Noachs död blefvo de allesammans hedningar; Derefter gjorde Gud ett förbund med Abraham och hans Efterkommande, men de höllo icke förbundet, d[er]före blefvo de trälar <sida15> i Egypti land. Gud ville äfven göra ett förbund med Moses, när Israels barn icke höllo förbundet, men Moses bad för Israels barn att Herren icke skulle förgöra dem. Det syntes tydligen, att Gud icke var barmhärtig emot dem som beständigt bröto förbundet, ty Gud ville verkligen förgöra folket, men han lät Moses förbön gälla. Slutligen gjorde Gud ett nytt förbund med d[e ch]ristna <sida16> men äfven de christna hafva svårt arbete, en svår kamp och strid, med djefvulen ver[I]den och sitt eget kött, innan de kunna hålla förbundet. I ären alle döpte till christum, det vill säga: I hafven alle lofvat att tjena Gud med tankar, ord

3 BÖNDAGEN 1857 OTTESÅNG

och gerningar; de gamla hafva lofvat, att afsäga sig djefvulen och allt hans väsende; de unge hafva lofvat, att älska Gud af allt hjerta, af all själ och af all håg, men hvarken den ene eller andre har kunnat hålla sitt ingå[n]gna förbund. Den som har afsagt djefvulen han <sid17> har tjent djefvulen, med fylleri, dryckenskap, otuckt, svordomar, högfärd, grannlåt och ett fåfängligt lefverne. Och den som har lofvat att älska Gud öfver Allting, han har älskat verlden, och sitt eget kött. De flesta hafva för syns skull förnyat sitt döpelse förbund, med munnen men icke hjertat. Och Nu har likväl Gud satt det som ett vilkor för sin barmhärtighet, att han är nådig mot dem, som hans förbund hålla. Således kan Han icke vara nådig emot förbunds brytarena, emot me[n]edarena, som så skamligt brutit Hans förbund, och tänk[a] icke alls på att [f]ör<sid18>nya detta förbund, genom en sann omvändelse och bättring. Endast med verkligen ångerfulla och förkrossade hjertan kan Gud förnya sitt nådes förbund. Huru kan då den sorglösa hopen räkna på nåd, då de alldrig alfvarligen söka någon nåd. Det är mången nu för tiden, som grundar sin förhop[p]ning om nåd på den framtida bättringen, de bygga sitt hopp om saligheten på den bättring, som tro sig kunna oc[h] hinna göra, när Döden kommer. Men ett sådant hopp är ett missbruk af Guds långmodighet. Men Erfarenh[e]ten visar, att den bä[ttr]ing, s[om]<sid19> göres på Döds bädden är ofta omöjlig; ty den döende syndaren har ingen kraft, att bedja, ingen kraft att klappa på nådens dör, som han då finner vara stängd, emedan han under hälsans dagar alldrig tänkt på sin dödskamp. a[ll]drig har han fruktat för Döden, liksom ingen död vore, aldrig har han [<han> upprepnin]g sukkat till Gud, och bedit som Bileam, min själ dö de rättfärdigas död. Fastän Bileam var en falsk Profet, kunde han dock icke utan fasa tänka på den ogudaktiges död, derföre ville han häldre t[a]la sanningen, <sid20> önska sig den rättfärdiges död, än att tvärtemot Herrans hotelser ljuga för den hedniske konungen Balak, och dö som en ogudaktig. En del grunda sitt framtida hopp på djefvulska inbillningen, att alla så kallade christna äro svärmare och villoandar. Denna de sorglösas salighets grund, är den uslaste af alla grunder, ty om vi antaga att alla hedningar måste resa till Helvetet derföre, att de icke äro döpte <sid21> heller christnade, icke kunna vi derföre bygga vår salighet på Hedningarnes fördömelse; utan tvärt om, måste den stå i det största ansvar, som har blifvit bättre undervist i christendomens hufvudstycken. ty den tjenaren, som vet sin Herras vilja och icke gör derefter han är dubbelt hugg värd. Tron I, att de, som kalla sig för christna äro svärmare och villoandar, då måste ni, som tron Er veta rätta vägen, undervisa dem och bevisa med Guds rena [oc]h <sid22> klara ord, att de christna hafva valt en galig väg. Men den som super, svär och slåss och gör hor, har Alldrig öppnat sin mun för att undervisa andra: Och den som vill vara verlden lik uti Allt sitt lefverne och väsende, har icke lust att tala till andra om den rätta vägen till lifvet. Och sålunda få de christna nog fara i frid, för verlds hopen, om de låta den blinda verlds hopen fara i frid till Hel[ve]tet. <sid23>

Uti dagens Text framställer David två vilkor, för erhållande af Guds nåd. han lofvar Nåd åt dem som honom frukta, neml. en sådan fruktan, som David hyste, för Gud, nemligen fruktan för Guds stränga rättfärdighet. äfven Luther hyste mycken fruktan för Guds vrede, som omtalas i den Hel. skrift.

3 BÖNDAGEN 1857 OTTESÅNG

<sida24> Men en sådan fruktan för Guds vrede känner ingen, som lefver uti Sorglöshet. Den sorglösa hopen fruktar för ingen hvarken för Gud eller Djävulen. Men hvarje väckt menniska hyser en stor fruktan för Guds stränga Rättfärdighet, ty fruktan är den första känsla som vaknar, så snart syndarn blir väckt ur syndasömn. Luther var väckt, och derföre fruktade han för Guds vrede, och under denna fruktan kände [han ä]fven, hat till [Gud.]

<sida25> han kände sin fiendskap till Gud. Detta var annat än den sorglösa hopens inbillade kärlek till Gud. Mången inbillar sig nu för tiden att han älskar Gud; och en viss höglärd Theologiæ Doctor har skrivit, att ingen menn[i]ska kan hata Gud. Men Luther kände sitt hat till Gud, och detta hat måste hvar och en känna, som blir riktigt väckt. Fruktan för Guds vrede, kunde Luther känna [p]å samma gång, so[m] han <sida26> kände hatet. ty fruktan och hat kunna mycket väl stå till samman uti ett och samma hjerta, och på samma gång. Men den blinda hopen känner hvarken fruktan eller hat. Ty den andeligen blinda menniskan, inbillar sig vara Guds bästa vän, När hon är Guds argaste fiende. Men just derföre att David och Luther och Paulus kände sin fiendskap till Gud, just derföre kände de också fruktan f[ö]r Guds <sida27> vrede, och denna fruktan dref dem, tvingade dem att söka försoning med Gud. Hade icke denna fruktan varit, så hade de inbillat sig, att Gud ingen vrede har, såsom Nu tidens Lärdaste män påstå, och Deruti består just Djefvulens list att han kan inbilla den Höglärdaste man, att Gud ingen vrede har, och menniskan således icke behöfver frukta för Guds vrede. Men detta strider alldeles emot Davids, Pauli och Luthers erfarenhet, som öfverens stämmer med den Hel. skrift. <sida28>

Den andra punkten i Dagens Text handlar om Guds Nåd för dem, som hans förbund hålla. Och Deraf följer att Guds nåd icke hörer förbunds brytarena till, innan de i hjertat förnya förbundet. Detta förnyande af Döpelse förbundet, måste ske genom en sann ånger, bättring, Tro, nyfödelse, försoning med Gud, en försoning som bör vara kännbar i hjertat, så att Menniskan bör veta dagen, tiden och stunden när han blifvit <sida29> försonad med Gud. Detta viste Paulus, Petrus och Luther, men den sorglösa menniskan famlar alldeles i mörker och okunnighet om den saken. Ty en del mena, att de äro pånyttfödda redan i dopet, andra mena som Nikodemus att en gammal menniska icke kan födas på nytt. Dock lik<sida30>väl måste efter handboken, skrifte barnen förnya sitt Döpelse förbund. Men huru kunna de sorglösa förnya sitt förbund, på annat sätt än genom en ny lögn, som de uttala vid alter Disken; och derföre bry de sig [inte] om förbundet, utan trampa Guds förbund under sina fötter. först vid Dödstimmen känna de hvart det bär af, men då är det för sent. amen.

—

Original / FKHS Kollerska samlingen Nr 51 / Nationalarkivet, Helsingfors